

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

Сучасні концепції у фінансах
(обов'язковий ОК)
(обов'язковий / вибірковий)

Реалізується в межах освітньо-наукової програми

Фінанси, банківська справа та страхування
(назва)

Спеціальність	D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	«Фінанси, банківська справа та страхування»
Рівень вищої освіти	Третій рівень вищої освіти

Розробник: В. Борисова Борисова В.А. д.е.н., професор, професор кафедри
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)
фінансів, банківської справи та страхування

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування	протокол від <u>5.06.2026</u> № <u>18</u>
	Завідувач кафедри (підпис) Сергій ФРОЛОВ

Погоджено:

Гарант освітньої програми В. Борисова Вікторія БОРИСОВА
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма Світлана ЛУКАШ
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана: Сергій ФРОЛОВ
(ПІБ)
Ірина САМОШКІНА
(ПІБ)

Завідувач відділу аспірантури та докторантури Світлана ЯРОЩУК
(підпис) (ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації Надія Баранівська
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 16.07 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Сучасні концепції у фінансах		
2.	Факультет/кафедра	Факультет ЕІМ кафедра фінансів, банківської справи та страхування		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для	Фінанси, банківська справа та страхування / D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	—		
6.	Рівень НРК	8 рівень		
7.	Семестр та тривалість вивчення	2 семестр, 14 тижнів		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	3 кредити ЄКТС		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл денна форма	Контактна робота(заняття)		
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні
		20	20	50
10.	Мова навчання	Українська		
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Борисова В.А. д.е.н, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування		
11.1	Контактна інформація	vikibor@ukr.net Економічний корпус Сумського НАУ, ауд. 406е. За консультацією можна звернутися щовівторка з 12.00 до 13.00.		
12.	Загальний опис освітнього компонента	Дисципліна орієнтована на розвиток у здобувачів фахових і дослідницьких компетентностей, зокрема спрямована на формування у аспірантів знань і навиків, достатніх для вільної інтерпретації і оцінки еволюційного розвитку теорії та практики фінансів на основі класичних і сучасних концепцій фінансів, використання сучасних концепцій фінансів як інструментів управління на макро-, мезо і мікроекономічних рівнях, використання сучасних теорій та концепцій фінансів під впливом науково-технічного прогресу, вивчення впливу різних факторів на ефективність фінансової системи а також для самостійної постановки дослідницької проблеми дисертаційного дослідження у сфері фінансів.		
13.	Мета освітнього компонента	Формування системи знань щодо вибору сучасних концепцій фінансів при створенні цілісної, ефективної та гнучкої системи фінансового управління на різних економічних рівнях в умовах постійно змінюваного середовища на основі специфічних прийомів, методів, показників.		
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими	Освітній компонент базується на дисциплінах: Методологія проведення наукових досліджень, Емпіричні методи у		

	освітніми компонентами ОП	фінансах та є основою для виконання дисертації за науковим напрямом у сфері фінансів
15.	Політика академічної доброчесності	У разі, якщо здобувач здає роботу іншого здобувача як свою власну, така робота анулюється і виконується повторно. У разі списування – повторне складання відповідного завдання. У разі використання текстових запозичень без належного цитування (академічний плагіат) - робота анулюється.
16.	Ключові слова	Інвестування, інновації, прогнозування, ціноутворення, фінансові аукції.
17.	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4798

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента добувач очікувано буде здатен	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК			Як оцінюється ДРН
	ПРН 1. Демонструвати системний науковий світогляд, раціонально осмислювати виклики, що постають перед наукою у контексті соціально-економічних та екологічних проблем сучасності (етичні дилеми, цінності, глобальні суспільні трансформації).	ПРН 2. Розвивати теорії, концепції, моделі та принципи фінансів, банківської справи та страхування, усвідомлюючи економічні, соціальні та екологічні аспекти сталого розвитку та виклики, з якими вони пов'язані.	ПРН 3. Узагальнювати наукові дослідження у фінансах, банківській справі і страхуванні, виділяти невирішену частину проблеми та синтезувати нові наукові положення та ідеї поєднуючи фінансову теорію та емпіричні докази.	
ДРН 1 досліджувати та обговорювати сучасні концепції розвитку фінансів, принципи взаємодії різних секторів фінансового ринку, його інститутів та економіки, аналізувати розвиток фінансових інститутів і ринків в умовах сталого розвитку	X	X	X	Дослідницька робота із презентацією, взаємне оцінювання Письмовий екзамен (тест множинного вибору та короткі відповіді)
ДРН 2 застосовувати основні інструменти фінансової науки в практичній діяльності, використовувати чинні законодавчі і нормативні акти при обґрунтуванні конкретних фінансових ситуацій на фінансовому ринку з врахуванням концептуальних аспектів розвитку фінансів			X	Підготовка есе з обґрунтуванням оптимальних методів дослідження відповідно до обраного об'єкту та завдання, взаємне оцінювання
ДРН 3 розробити стратегію для ефективного управління змінами у фінансовій системі України на основі аналізу та оцінки альтернативних рішень у сфері фінансової політики держави		X	X	Підготовка концепції реформи.
ДРН 4 самостійно проводити бібліографічну роботу із залученням сучасних			X	Дослідницька робота з презентацією

інформаційних технологій в сфері фінансів, банківської справи і страхування для цілей дослідження теоретичних основ і/або прикладних характеристик фінансово-кредитної системи України і міжнародної фінансово-кредитної системи; представляти результати проведеного дослідження у вигляді наукової доповіді, звіту, статті тощо.				
ДРН 5 коректно посилається на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей з урахуванням норм наукової етики і академічної доброчесності			X	Симуляція, взаємне оцінювання

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		П.з / семін. з		Лаб. з.				
	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна			
Тема 1. Сучасні концепції фінансів: предметна область дослідження сутності і ознак фінансів Етапи зародження концептуальних основ науки про фінанси. Концепція фінансів як наука про фінанси. Актуальні трактування змісту поняття «фінансова система» у вітчизняній і зарубіжній теоріях фінансів. Поведінкові фінанси. Змістовна сторона поведінкових фінансів. Сутність теорії перспектив та її застосування при прийнятті інвестиційних рішень.	4		2	-	-	-	8		[1-15] [23-39]
Тема 2. Теорія інвестицій і характеристика її гіпотез Інвестиції: підхід Дж. Кейнса та його специфіка. Модель макроекономічної рівноваги при співставленні інвестицій і заощаджень. Неокласична теорія інвестицій, її характеристика. Неокейнсіанська теорія інвестицій. Розгляд автономних и індукованих частин сукупних інвестицій. Модель акселератора запасів. Вивчення моделей простого і гнучкого акселератора. Теорія інвестиційного портфеля.	4		4	-	-	-	8		[1-15] [24, 25, 28, 36]
Тема 3. Теорія дисконтованих грошових потоків Концептуальна основа грошового потоку. Методичні підходи до формування грошового потоку. Моделі і методи оцінки фінансових інструментів залежно від часу і ризику. Планування і прогнозування грошового потоку. Основні показники, пов'язані з оцінкою грошового потоку. Грошові потоки в управлінні фінансами. Методи оптимізації грошового потоку.	3		4		-	-	8		[4-7] [24, 25, 28, 36]
Тема 4. Теорія ціноутворення опціонів	3	2	4	1	-	-	10		[1-15] [29, 32]

Характеристика похідних фінансових інструментів і їх роль на фінансовому ринку. Моделі оцінки вартості опціонів, що ґрунтуються на використанні механізму хеджування ризиків. Модель ціноутворення опціонів Блека - Шоулза OPM (Black - Scholes Option Pricing Model). Імітаційне моделювання (метод Монте-Карло). Біноміальна модель оцінки вартості опціону. Модель Бьєрксунда - Стенсленда (Bjerk Sund & Stensland model), її характеристика і ефективність застосування.							8		
Тема. 5 Теорія фінансових аукціонів: інструменти і досвід застосування Сутність теорії аукціонів. Типи аукціонів. Характеристика відкритого висхідного аукціону. Відкритий спадний аукціон і його значення при проведенні операцій. Аукціон закритих конвертів по першій ціні і його переваги. Аукціон закритих конвертів по другій ціні.	3				-	-	8		[1-15] [29, 32] [18-23]
Тема 6. Теорія структури капіталу Рационалізація структури капіталу. Модель Ф. Модельяні і М. Міллера. Формування власного і позикового капіталу. Визначення ціни власних і позикових джерел фінансування. Моделювання структури капіталу шляхом WACC. Моделювання структури капіталу шляхом EBIT- EPS. Операційний ризик в обґрунтуванні граничного рівня боргового навантаження. Управління капіталом організації на основі моделі «Стійкий (збалансований) ріст»	3		2		-	-	8		[1-15]
Всього	20		20		-	-	50		

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	К-сть годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	К-сть годин
ДРН 1 досліджувати та обговорювати сучасні концепції розвитку фінансів, принципи взаємодії різних секторів фінансового ринку, його інститутів та економіки, аналізувати розвиток фінансових інститутів і ринків в умовах сталого розвитку	Перевернутий клас, лекція-презентація, групова дискусія, метод кейсів (casestudy)	8	Персоналізоване навчання Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Дослідження та аналітичний огляд проблеми наукового дослідження	10
ДРН 2 застосовувати основні інструменти фінансової науки в практичній діяльності, використовувати чинні законодавчі і нормативні акти при обґрунтуванні конкретних фінансових ситуацій на фінансовому ринку з врахуванням концептуальних аспектів розвитку фінансів	Тематична дискусія, «круглий стіл», «мозкова атака», аналіз конкретних фінансових ситуацій на фінансовому ринку Навчання через дію Консультації викладача	8	Опрацювання теоретичного матеріалу, персоналізоване навчання, виконання індивідуального завдання	12
ДРН 3 розробити стратегію для ефективного управління змінами у фінансовій системі України на основі аналізу та оцінки альтернативних рішень у сфері фінансової політики держави	Групова робота над розробкою концепції реформи, взаємне навчання (peertopeerlearning)	8	Читання (опрацювання теоретичного матеріалу), навчання через дослідження, збір і опрацювання інформації з використанням інформаційних технологій	12
ДРН 4 самостійно проводити бібліографічну роботу із залученням сучасних інформаційних технологій в сфері фінансів, банківської справи і страхування для цілей дослідження теоретичних основ і/або прикладних характеристик фінансово-кредитної системи України і міжнародної фінансово-кредитної системи; представляти результати проведеного дослідження у вигляді наукової доповіді, звіту, статті тощо.	Лекція-дискусія Індивідуальна робота Консультації викладача	8	Читання (опрацювання теоретичного матеріалу), навчання через дослідження, підготовка дослідницької роботи (індивідуально)	12
ДРН 5 коректно посилалися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей з урахуванням норм наукової етики і академічної доброчесності	Спілкування	8	Перевірка на плагіат власних робіт (дослідницької роботи, концепції реформи)	8

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. СУМАТИВНЕ ОЦІНЮВАННЯ

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання з дисципліни передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Підготовка концепції реформи певної сфери фінансової системи	20 балів / 20%	До 14 тижня
2.	Дослідницька робота та її презентація	35 балів / 35%	До 10 тижня
3.	Есе	15 балів /15%	6-й тиждень
4.	Письмовий екзамен (тест множинного вибору та короткі відповіді)	30 балів /30 %	за розкладом
	Всього	100 балів	

*** Перелік рекомендованих тем для дослідження актуальних проблем розвитку сучасних концепцій у фінансах:**

1. Роль концепції структури капіталу в сучасному фінансовому аналізі. Теорема ММ як методологічна основа досліджень структури капіталу.
2. Етапи розвитку компромісної концепції: необхідність переходу від статичних до динамічних компромісних моделей структури капіталу.
3. Кількісна оцінка витрат фінансової нестійкості і природа витрат: змінні витрати, постійні витрати, одноразові витрати (Leary/Roberts, 2004).
4. Оцінка прямих витрат фінансової нестійкості Gilson, 1997; Almeida/Philippon, 2006, Philisophov/ Philisophov, 2002,2005.
5. Податкові вигоди, пов'язані із позиковим фінансуванням.
6. Принципи моделювання вибору структури капіталу в залежності від чинника податків (Graham, 2003).
7. Перегляд фінансового важеля (mean reversion of financial leverage) і динаміка руху до цільової структури капіталу.
8. Відображення витрат пристосування: модель з мінімальними і максимальними обмеженнями для політики фінансування (upper and lower limit policy of the firm, Fischer, et al, 1989).
9. Принципи моделі порядку (ієрархії) фінансування (pecking order of financing) і способи її тестування (Shyam-Synders, 1991; Frank/Goyal, 2003; Fama/ French, 2002).

10. Сигнальний аргумент порядку (ієрархії) фінансування. Модель ієрархії вибору джерел фінансування з врахуванням участі акціонерів в нових випусках акцій (the pecking order of equity flotation method, Eckbo / Norli, 2004).
11. Модель ієрархії джерел фінансування з асиметрією інформації про ризик компанії (Halos/Heider, 2004).
12. Модель вікон можливостей (window of opportunity theory) та її роль в розвитку концепції порядку фінансування. (Backer, Wurgler, 2002).

5.1.2. Критерії оцінювання

Дослідницька робота та її презентація	0 балів	1-15 балів	16-31 балів	32-35 балів
	незначна обізнаність щодо проблеми, наведено короткий опис. Не демонструє самостійного мислення щодо обраної теми. Презентація містить прогалини та помилкові твердження. Аспірант не демонструє належної підготовки та/або не готовий відповідати на змістовні запитання.	наведено більшою мірою опис проблеми (без аналізу) недостатнє обґрунтування основних моментів, не достатньо послідовна аргументація. Опрацьована лише література, що рекомендована викладачем. Презентація містить прогалини та помилкові твердження. Аспірант не демонструє належної підготовки та/або не готовий відповідати на змістовні запитання.	Продemonстровано розуміння, глибину та / або деталізацію проблеми; основні проблемні аспекти обґрунтовані, аргументи є послідовними; вивчаються різні точки зору, опрацьована література лише рекомендована викладачем, презентацію підготовлено вчасно, але деякі вимоги не були дотримані. Аспірант демонструє належну підготовку та готовий відповідати на змістовні запитання.	Досить глибоко та / або детально розкрита проблема, проаналізовані різні погляди на проблему; всі основні моменти викладені, аргументи послідовні та вагомі; аналізуються різні точки зору, наводяться власні пропозиції. Презентацію підготовлено вчасно. Доповідь структурована, логічна, послідовна. Аспірант демонструє володіння матеріалом і здатність відповісти на запитання аудиторії.
Підготовка концепції реформи певної сфери фінансової системи	<5 балів	5-9 балів	10-17 балів	18-20 балів
	Завдання не виконане у визначений викладачем термін або виконане з порушенням норм академічної доброчесності Здобувачі не беруть участь у груповому обговоренні, на надають зворотній зв'язок, не висловлюють думку щодо проблеми на виступи інших	Концепція реформи містить прогалини та помилкові твердження, не продемонстровано відповідність принципу конструктивного узгодження. Результати представлено у невідповідному форматі. Здобувачі беруть участь у груповому обговоренні, Зворотній зв'язок не структурований, не надано рекомендацій. Під час оцінювання колег надано оцінювання не відповідно до критеріїв.	Концепцію реформи підготовлено вчасно, але деякі вимоги не були дотримані. Продemonстровано відповідність принципу конструктивного узгодження. Результати представлено у відповідному форматі. Здобувачі беруть участь у груповому обговоренні, ґрунтовно формують рекомендації та пропозиції. Під час оцінювання колег надано оцінювання чітко відповідно до критеріїв.	Концепцію реформи підготовлено вчасно. Виклад матеріалу структурований, логічний, послідовний. Результати представлено у відповідному форматі. Здобувачі беруть участь у груповому обговоренні, ґрунтовно формують рекомендації та пропозиції. Під час оцінювання колег надано оцінювання чітко відповідно до критеріїв.
Есе	0 балів	1–9 балів	10–13 балів	14–15 балів
	Завдання не виконане у визначений викладачем термін або виконане з порушенням норм академічної доброчесності.	Есе підготовлено не вчасно. Робота недостатньо структурована, логічна та послідовна. У тексті виявлені значні неточності, Окремим частинам тексту бракує аналітичного підходу	Вступне есе підготовлено вчасно. Матеріал подано структуровано, логічно, послідовно, однак у тексті виявлені певні неточності, Окремим частинам тексту бракує аналітичного підходу.	Есе підготовлено вчасно. Матеріал подано структуровано, логічно, послідовно.

Письмовий екзамен (тест множинного вибору та короткі відповіді)	<18 балів	18-22 балів	23-26 балів	27-30 балів
	<60% правильних відповідей, проблемні завдання не виконано	60-74 % правильних відповідей, проблемні завдання виконано частково	75-89 % правильних відповідей, проблемні завдання виконано з незначними неточностями.	90-100 % правильних відповідей, проблемні завдання виконано з повними аргументованими відповідями.

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усний зворотний зв'язок на дослідницьку роботу та презентацію	після презентації
2	1) Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над есе, концепцією реформи 2) письмовий зворотний зв'язок на есе, концепцією реформи від викладача і від колег здобувачів	1) протягом занять, 2) протягом 2 тижнів після складання
3	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів	під час занять

В межах дисципліни передбачено **взаємне оцінювання (peertopeerassessment)** як елемент формативного оцінювання (після презентації дослідницької роботи, а також есе) та сумативного оцінювання – з 35 балів за дослідницьку роботу 25 балів має можливість поставити викладач, 10 балів – здобувач-рецензент. Такий підхід дозволяє розвинути у здобувачів навички оцінювання, самооцінювання та відповідальності, що є критично важливим для них як для майбутніх викладачів.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основна

1. Базилевич В. Д., Іванілов О. С., Коляда Т. А. та ін. Фінансові аспекти сталого розвитку економіки України: монографія. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет"). 2021.
2. Фінанси та сталий розвиток: проблеми та перспективи: колективна монографія. За заг. ред. О. В. Карп'як, О. Г. Мельника. Тернопіль: Західноукраїнський національний університет (ЗУНУ). 2023. 306 с.
3. Зелене фінансування: навчальний посібник. Школьник І. О., Пилипенко А. А. Суми: СумДУ. 2022. 198 с.
4. Мельник Л. М., Василькова Н. В., П'ятаченко Г. О. Сталий розвиток: теорія, практика та механізми реалізації: навчальний посібник.
5. Сталий розвиток: теорія, практика та механізми реалізації: навчальний посібник. Мельник Л. М., Василькова Н. В., П'ятаченко Г. О. Суми: Сумський державний університет. 2021. 168.
6. Красноручський О.О., Іванцова Н.М., Іваницька І.С. Стратегічний менеджмент сталого розвитку: монографія. Харків: НТУ "ХПІ". 2023. 200 с.
7. Стратегічний менеджмент сталого розвитку: монографія. Красноручський О.О., Іванцова Н.М., Іваницька І.С. Харків: НТУ "ХПІ". 2023. 200 с.
8. Проблеми та перспективи зміцнення стійкості фінансової системи України : аналіт. доп. / [Шемаєва Л. Г., Жаліло Я. А., Юрків Н. Я. та ін.] ; за наук. ред. Я. А. Жаліло – Київ : НІСД, 2021. – 104 с. https://niss.gov.ua/sites/default/files/2021-09/analytrep_06_2021.pdf
9. Цілі сталого розвитку: Україна. Національна доповідь. <https://mepr.gov.ua/files/docs/%d0%9d%d0%b0%d1%86%d1%96%d0%be%d0%bd%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%b0%20%d0%b4%d0%be%d0%bf%d0%be%d0%b2%d1%96%d0%b4%d1%8c%0%d0%a6%d0%a1%d0%a0%20%d0%a3%d0%ba%d1%80%d0%b0%d1%97%d0%bd%d0%b8 %d0%b b%d0%b8%d0%bf%d0%b5%d0%bd%d1%8c%202017%20ukr.pdf>
10. Вступне слово до Проекту ТЬЮНІНГ – гармонізація освітніх структур у Європі. Внесок університетів у Болонський процес. – Режим доступу: http://www.unideusto.org/tuningeu/images/stories/documents/General_Brochure_Ukrainian_version.pdf

Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

11. Закон України «Про вищу освіту» (від 01. 07. 2014 № 1556-VII). – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
12. Закон України «Про освіту» (від 05. 09. 2017. №2145-VIII). – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
13. Постанова Кабінету міністрів України від 23. 11. 2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>
14. Постанова Кабінету міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у

зкладах вищої освіти (наукових установах)». – Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>

15. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Наказ МОН України від 13.07.2020 № 918. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0918729-20#Text>

16. Наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15#n36>

17. Постанова Кабінету Міністрів України від 30. 12. 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти». Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п>

18. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти». Наказ Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.03.2021 р. № 610.
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20hrupu%20profesi y V ykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity 25.03.pdf>

7. Додаткова

19. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності

https://drive.google.com/file/d/1IJtjefmfqO1uNCn4p9cT5g6_58h0Cxq9/view

20. Національний глосарій: вища освіта, 2014 – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialynatsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?start=80>

21. Гриньова М. В., Кононець Н. В. Компетентнісний підхід у професійній підготовці. Електронний посібник для самостійної роботи здобувачів третього освітньо-наукового рівня (доктор філософії)

22. Cedefop (2016). Application of learning outcomes approaches across Europe: a comparative study. Luxembourg: Publications Office. Cedefop reference series; No 105. https://www.cedefop.europa.eu/files/3074_en.pdf

23. Guide for Busy Academics Using Learning Outcomes to Design a Course and Assess Learning

<http://sweb.cityu.edu.hk/teachingandlearning/new/resources/OBTL%20Action%20Verb.pdf>

24. Bowe Brian and Fitzmaurice Marian Guide to Writing Learning Outcomes <https://www.dit.ie/lte/media/ditlte/documents/Microsoft%20Word%20-%20LearningOutcomesGuide.pdf>

25. Declan Kennedy, Áine Hyland, Norma Ryan Writing and Using Learning Outcomes: a Practical Guide

https://www.fibaa.org/fileadmin/uploads/content/uploads/Writing_and_Using_Learning_Outcomes_02.pdf

26. [Accept](#) Jonathan Deller (2019) The Ultimate Guide to Understanding Bloom's Taxonomy. Available at: <https://kodosurvey.com/blog/ultimate-guide-understanding-blooms-taxonomy#:~:text=The%20six%20levels%20of%20the%20original%20Bloom's%20taxonomy%20%2D%20Knowledge%2C%20Comprehension,for%20higher%20levels%20of%20thinking.>

27. Стадний Є. Деякі рекомендації щодо впровадження етичних кодексів в українських вищих навчальних закладах <https://ntb.pstu.edu/images/files/rekomendazij.pdf>

28. Heuser, B. L. & Drake, T. A., 2020. Toward Global Academic Ethics through Accountability Systems. In: Creathing the Ethical Academy. Abingdon: Routledge
29. [Mihaylo Milovanovitch](#), [Caroline Macready](#), [Tinde Kovac-Cerovic](#), [Muriel Poisson](#) (2020) OECD Reviews of Integrity in Education: Ukraine 2017.
30. Review of the Education Sector in Ukraine Moving. Toward Effectiveness, Equity and Efficiency. (RESUME3)
<http://documents1.worldbank.org/curated/en/884261568662566134/pdf/Review-of-the-Education-Sector-in-Ukraine-Moving-toward-Effectiveness-Equity-and-Efficiency-RESUME3.pdf>
31. Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності. Доступно на: <https://naqa.gov.ua/>
32. Bloom's Taxonomy: The Ultimate Guide <https://tophat.com/blog/blooms-taxonomy/>

Інформаційні джерела

33. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG), 2015. https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
34. Матеріали проекту Tuning
unideusto.org/tuningeu/images/stories/documents/General_Brochure_Ukrainian_version.pdf
35. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації -
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf.
36. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд -http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sistemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf
37. ISCED (МСКО) 2011 - <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
38. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 - <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
39. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів - <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.